

Előfizetési feltételek:
 Vidékre postán vagy helyben hához
 (hordva.)
 Egész évre 16 frt. Fel évre 8 frt.
 Negyed évre 4 frt.
Egyen számu 6 krajczár.
Hirdetmények díja:
 Hasábos petítor egyszeri hirdetésnél 12,
 kétszerinél 10, háromszorinál 8 kr.
 A nyilvántartási petítor 50 kr.
 Bélyegdíj külön 30 kr.
 Hirdetmények elfogadtatnak a ki-
 adóhivatalon kívül egyedül **Hansen-**
stein és Vogler hirdetésfelvételi
 hivatalában Budapest: Dorottya-utca
 3. sz. I. em. Bece; Wallfischgasse 10. sz.
 Prága: Graben 27.

KÖZÉPPÁRT

Politikai napilap.

Szerkesztői iroda:

Belváros, kalap-u. 15. sz. I. em.
 A lap szellemi részét illető minden köz-
 lemény a szerkesztőséghez intézendő. —
 Bérmentetlenség csak ismert es-
 zektől fogadtatnak el. — Kéziratok nem
 adódnak vissza.

Kiadóhivatal:

Belváros, Lipót-u. 2. sz. földszint **(Ker-
 tész József** könyvnyomdai irodája)
 hova a lap anyagi részét illető közleme-
 nyek (előfizetési pénzek, hirdetésmé-
 nyek kiadás körüli panaszok) intézendők.

Budapest, május 28.

A megyék önadóztatási joga és házi pénz-
 tásra ügyében darab idő óta meglehetősen szűm
 különböző javaslat került felszínre, a melyek
 mindegyike elfogadta készséggel kiindulási pon-
 tul az 1870. XLII. törvényezikben főtartott
 alapot.

Ez nagyon természetes is, mert az önadóz-
 tatási jog gyakorlása alapfeltételét képezi az ön-
 kormányzati tevékenységnek és annak, hogy a
 megyék közigazgatási hatásköre tágíthatassék.
 Enélkül az önkormányzat sikeres működése nem
 is képzelhető.

A IX-es albizottság így okoskodik ezen kér-
 désre vonatkozólag:

Miután a megyék a közigazgatási teendők
 egy jelentékeny részét teljesítik, méltányosnak
 tartja az albizottság, hogy minden egyes megyé-
 nek egyenes adójából ezen czimen egy bizonyos
 százalék átengedessék. E százalék 10 százalék-
 ban lenne megállapítandó. Azon esetben azon-
 ban, ha az illető törvényhatóság egyenes adója
 10 százalékának összege meghaladná azon java-
 dalmazást, amelyben eddig részesült: ilyen tör-
 vényhatóságnak egyenes adójából csak azon ösz-
 szeg engedtetik át, amelyet az állampénztárból
 eddig élvezett, s így egy megyének sem engedte-
 tik át nagyobb összeg, mint amennyiben eddig
 közvetlen állami javadalmazás czimén részesült.
 Az így eszközölhető megtakarítás az államkincstár
 javára esnék.

Az albizottság számításai szerint a megyék,
 kerületek, vidékek és székek közigazgatási árva-
 s gyámhatóságai kiadásai ezek szerint összesen
 4.976.336 forintban a költségvetésből kihagyha-
 tók volnának. Miután azonban az egyes megyék
 egyenes adójából 4.129.323 forint lesz, mint az
 egyes megyéknek átengedendő százalékok vég-
 összege levonandó, a megtakarítás összege tenne
 az államkincstár névére 845.993 frtot.

Legtávolabbról sem óhajtunk a számadások
 bírálatába bocsátkozni.

Ha 845.000 forint vagy esetleg több is meg-
 lesz kimélhető ez uton: az természetesen részben
 a körülményektől is függ; nevezetesen azon egy-
 beolvadási és egyesítési hajlam mérvétől, amely
 a törvényhatóságoknál mutatkozni fog. De mi
 erre nem akarunk súlyt fektetni, s egyelőre a
 pusztá fölemlítést is elegendőnek véljük.

Midőn azonban az 1870. XVIII. t. cz. hozat-
 tott: a m. állam még nem érezte nagy mérvben
 Kerkapoly ama áldásait, s így az előző pénz-
 ügyminiszter eredményei után mindenki előbb
 számított az adók leszállítása, mint azok föleme-
 lésére; s így szembeszökőleg könnyű volt ki-
 mondani a megfelelő százalék elengedését az álla-
 mi egyenes adókból.

Ma azonban gyökeresen megváltoztak már
 a viszonyok. A pénzügyminiszter nyíltan törek-
 szik új adóforrások igénybevételére, s a meglevők
 fokozására; ma a nemzeti áldozatkészségére ap-
 pellálván a pénzügyi kormány: nem látjuk át,
 miért volna hátrányos ez áldozatkészségét ép az
 önkormányzati tevékenység szélesítése által ven-
 ni igénybe.

Egyszerűen és nyíltan akarunk beszélni. 4
 millió 976.336 forintig igen egyszerűen, könny-
 nyen és természetesen eszközölhet a pénzügy-
 miniszter adófölemelést egyszerűen az által, ha a
 törvényhatóságok költségeit teljesen kihagyja a
 költségvetésből, nem adván nekik másfelől sem-
 mi leengedést az egyenes adók czimén.

Igaz, hogy ez ellentétben van az 1870-dik
 XLII. szövegével, de a viszonyok változtak meg,
 s utóljára is mindegy akár új adó szentesítették
 e czimen, akár a régi hagyassék meg.

Az államkincstár névére tehát előnyös vol-
 na, e majdnem 5 milliónyi megtakarítást egysze-
 rűen így venni foganatba, míg más oldalról nem
 volna az hátrányos a törvényhatóságokra sem,

miután ők magok talán ezélszerűbb földzeti mó-
 dokról gondoskodhatnának, mint a minők köz-
 köti őket a leengedés mérve, jobban ismervén a
 helyi viszonyokat. Végül a sok különféle átszám-
 olás és nyilvántartás is meg volna kimélhető,
 mert a megyei pót, vagy új adó (a hogy a tör-
 vényhatóság el fogná fogadni) egyszerűen mellé
 iratnék az eddigi épségében változatlanul meg-
 hagyott államadó mellett.

Emlitenünk is fölösleges, hogy ez utóbbi
 körülmény nézetünk szerint eléggé biztosíthatná
 megfelelő intézkedések mellett azt, miként a tör-
 vényhatóságok csak az állami adók befolyása
 arányában kapnák ki saját adóik ténylegesen
 befolyt részét, mi az állami adók befolyása érde-
 kében volna kívánatos.

— Az „Egyetértés“ mai számában a következő
 entrefilet közöltek;

„A „Középpárt“, melyet azt hisszük, bátran
 nevezhetünk Ghyecz Kálmán félhivatalos organumának,
 anélkül, hogy tisztelt collegánk tiltakozásától kellene tar-
 tanunk, ma a temesvár-orsovai vonal engedélyének vé-
 delmére kél. Gondoltuk, hogy ez jönni fog. A kényszerű-
 ség, mely Ghyecz Kálmánt rávitte e lépésre, ezélszerű-
 ség nevet kapott. Majd hozzá szólunk mi is.“

Tisztelt lapotársunk sejtelmé dacára kénytelen va-
 gyok minden félreértés elkerülése végett kijelenteni,
 hogy a „Középpárt“ czimű lap nem félhivatalos organu-
 ma senkinek, hanem organuma az országgyűlési közép-
 pártnak. Ami az említett cikket illeti, az nem közön-
 heti létrejöttét semminemű félhivatalos sugalmazásnak és
 egyszerűen csak saját egyéni nézeteimet — mint cik-
 kírőt — tartalmazza. Huszár Imre.

— Az ügyvédi rendtartásról szóló törvényjavaslat
 letárgyalása után — mint a „P. N.“ értesül — a közép-
 tanodai törvényjavaslat kerül tárgyalásra.

— A választó-törvényjavaslat indokolása ma osz-
 tatott szét a képv. házban. A számos melléklettel ellátott
 terjedelmes munkálatot közelebb ismertetjük.

— A keleti vasut ügyében a bizottság hétfőn hall-
 gatja meg Kerkapoly és Tisza L. fölvilágosításait.

— A torontáli küldöttség, mely a kikinda-pancsovai
 vasut ügyében jött a fővárosba, ma délelőtt fogadtatott a
 miniszterelnök által, ki határozottan tagadólá felelt. Ki-
 jelenté, hogy nem esodálkozik, ha az érdeklött vidék föl-
 szólal e vasut mellett; a kormánynak azonban az ország-
 os érdekekre kell tekintettel lennie, s azok ez idő sze-
 rint nem javasolják az említett vasut engedélyezését.

— A fővárosi államrendőrség szervezésének kér-
 déséhez igen alaposan hozzászól ma valaki a „Pester
 Lloyd“-ban. Valóban ideje lenne, hogy ezen fontos —
 és kultur-érdekeink szempontjából első sorozatu tárgy-
 hoz hozzá szóljon a napi sajtó. És e részben különös
 örömmel üdvözöljük a „P. L.“ kezdeményezését, mely-
 nek Z. jegy alatti cikkirója, a tárgynak kezelésében
 igen sok jártasságot árul el, és tárgyilagos előadásával
 kétségtelenül azon reményekre jogosít, hogy ez alkalom-
 mal fontos kérdésben nem hordó tetejére való hangzatos
 phrasisokat és „átkos polizáj“-féle érzelmi politikát,
 hanem oly tudományos tárgyalást fogjuk hallani ez
 ügynek, mely a rendőrség mielőbbi szervezésének érde-
 kében sehol sem oly égető szükség, mint nálunk.

— Tisza Kálmán hat. javaslatáról a „M. Polit.“ által
 közölt hírből az „Ellenőr“ a következő megjegyzést
 teszi: „Meglehet, hogy t. lapotársunknak jobb forrásai
 vannak, mint nekünk, de annyi áll, hogy arról a dologról
 mi semmit sem tudunk; lehet azonban, hogy a dologban
 mégis fog valami történni.“

— A zsidó iskolai pénzalap tárgyában Trefort cul-
 tusminiszter elkészítette már a képviselőház elé terjesz-
 tendő jelentését és a közelebbi napok egyikén be is
 fogja adni.

— Tüntetés Horvátország és Dalmácia egyesí-
 tése érdekében. Egy hóval ezelőtt, ápril 23-án délelőtt
 Albrecht herceg Mollináry tábornok kíséretében Karlo-
 págába érkezett, hol ünnepélyesen fogadtatott. Kukulic
 József, cesaricai plébános a főherceget horvát nyelven
 hosszu beszéddel üdvözölte. Vuketics ur fölkeré a főher-
 ceget, hogy fejezze ki a lakosság háláját ő felségének a

határörvidék polgárosításáért. „Emlékezted őt — mondá
 azután a főhercegre, — hogy Dalmácia ezen népanya-
 bölesője, hogy Dalmácia és Horvátország egy föld és
 nép s keletkezése óta elválaszthatlan volt s hogy a dal-
 mata és a horvát jó és rossz időben testvéreleg egymás
 mellett harezolt a trónért s a hazáért. Ma az máskép van.
 Dalmácia fötermékeit: a bort és olajat mint idegen árut
 vásároljuk, s még vámot is kell érte fizetnünk, mintha
 Samatrából és Jávából jönne. Kérd nevünkben dicsko-
 szoros hadvezér ő felségét, hogy Horvátország és Dalmá-
 cziát egyesítse, mi által ő felsége ja délszláv nép szívében
 a legnagyobb hála alapját rakná le, az osztrák mon-
 archia hatalmát emelné s nekünk kiszámíthatlan hasz-
 not nyújtana.“ — Szónok ezután épen ily bombastikus
 módon beszélt a volt végvidék némely gazdasági visz-
 nyáról. Albrecht főherceg válaszárol a tudósítás nem
 emlékezik meg.

Országgyűlés.

A képviselőház ülése május 28-án.

Elnök: Perczel Béla.

Jegyzők: Szeniczey Ödön, Beöthy A.

A kormány részéről jelen vannak: Bittó István,
 Ghyecz Kálmán, Pauler Tivadar, Trefort A.

Elnök bemutatja Szathmár-Németi város kérvényét
 egy önálló magyar jegybank felállítására, Ugozamegye
 kérvényét egy magyar jegybank, és az uzsora korlátozása
 iránt Veszprém megye két kérvényét a hadi főszerelv-
 nyeknek a hazai ipar által leendő előállítására és a bud-
 grázi utnak az államutak sorában való további főtartá-
 sára: Torontálmegye kérvényét a kikinda-pancsovai vas-
 ut kiépítésére vonatkozó törvényjavaslat tárgyalása tár-
 gyában; Pozsonymegye kérvényét a közös hadügyér
 által a hadi szerek beszerzése érdekében kibocsátott pá-
 lyázati hirdetménye ellen; Udvarhelyszék három kérvé-
 nyét az adókövetésnek, behajtásának a törvényhatóságok
 hatáskörébe utasítása, a megyék önkormányzati hatá-
 skörének bővítése iránt, és az egyenes adók fölemelése
 ellen: — Tordamegye két kérvényét a törvényhatóságok
 önkormányzati jogkörének bővítése iránt, és az
 1871-dik évi XVIII. törvényezik módosítása tárgy-
 ban; — Dobokamegye kérvényét a megyék önkormány-
 zati jogkörének kibővítése tárgyában; — Jász-Kun ke-
 rületek három kérvényét az államháztartásban az egyen-
 suly helyreállítása szempontjából több igazgatási reform
 keresztülvitele, az 3715. évi XXXIV. törvényezik
 végrehajtása, vagyis 500 ezer frt zálogösszeg megtérítése,
 és a katonai főszerelvnyeknek a hazai iparosok által le-
 endő szállítása iránt.

A kérvényi bizottsághoz utasítottak.

A főrendiház elnöke az államközléséről szóló szen-
 tesített törvény eredeti példányának az országos levéltár-
 ba elhelyezését igazoló elismervényt megküldi.

A levéltárba tétetik.

Bartal György Kis-Nyeresen megválasztott ország-
 gyűlési képviselő végleg igazoltatik.

Festetics Pál gróf és Szombathelyi Győző megron-
 gált egészségük helyreállítása czéljából hat heti szabad-
 ságot kérnek.

A kért szabadságot megadták.

Szeniczey Ödön Vajkovázt, Dolova, Szent-Mihály,
 Petrovossello, O-Moldova, Nagy-Gája, Temes és krassó-
 megyei községeknek kérvényét nyújtja be, Versecz váro-
 sábi székelyhelyi Keve vármegyébe leendő kebelezte-
 tése iránt.

A kérvényi bizottsághoz utasítottak.

Tormasy Károly a következő interpellatiót intézi a
 közlekedési miniszterhez:

Van-e tudomása a közlekedési miniszternek arról,
 hogy a Budapest közötti hidon kívül még létezik ország-
 gunkban egy hid, melyen már 21 év óta a gyalogtájarók
 vámfizetésre kényszerítettek.

Miután ez sarkalatos törvényeinkkel, jelesen 1609.
 évi 47 és 1723. évi 15. t. czl. összedtközésben vannak —
 hajlandó-e a miniszter a jogbitorlást beszüntetni?

Közöltetni fog a közlekedési miniszterrel.

Következett a napirend: az ügyvédi rendtartásról
 szóló törvényjavaslat tárgyalása.

Az első szakaszról, mely azt tartalmazta, hogy az
 ország bíróságai előtt mint ügyvéd, csak az működhetik,
 ki az ügyvédi kamara által az ügyvédek lajstromába föl-
 vétetett.

Deáky Lajos megjegyzi, hogy nézete szerint hely-
 telen, ha a törvény előbb szól az ügyvédi hatás- és mun-
 kaköréről, mintsem az ügyvéd jogosultságát megállapította
 volna, mi csak a 2-dik szakaszban történik.

Ennél fogva az 1-ső szakasz helyébe a másodikat
 kívánna tétetni.

Az előadó indítványára e módosítvány, mint tel-
 sen fölösleges, elvetették.

A 2-dik szakaszról Deáky Lajos módosítványa,
 mely szerint az ügyvédekre nézve szükségeltetnék a ka-
 marába való fölvetél, elvetették.

Házmán magyarán kívánna a szakaszt szövege-
 ztetni, s azért e szavak helyett: „az ügyvédek lajstromá-
 ba azon teljeskoru honpolgár vétetik föl, a ki kimutatja,

Huszár Imre

hogy törvényszerű oklevéllel bír, ezt kíváná tétetni: „az ügyvédek lajstromába azon teljeskorú honpolgár veendő föl, ki törvényszerű oklevéllel bír.“

Paczolay János fölkéri az igazságügyminisztert, hogy miután számos törvényünkben megkivántatik a honpolgári qualificatio, de honosítási törvény még nem létezik, mielőbb terjeszzen e tekintetben tvjavaslatot a ház elé.

Pauler Tivadar igazságügyminiszter megjegyzi, hogy e fontos tárgy több miniszterium hatáskörébe tartozik, igyekezni fog azt, amint lehetséges, miniszterterjesztésével egyetértőleg megállapítani s annak idején a ház elé terjeszteni.

A honosításra nézve addig, míg a törvény e tekintetben intézkedni nem fog, az eddigi törvényes gyakorlat fog irányadó lenni.

Várad Gábor nincs megnyugtatta az igazságügyminiszter nyilatkozata által, a mennyiben az határozott ígéretet a törvényjavaslat előterjesztésére nézve nem foglal magában. Kéri mielőbb az ígért előterjesztés megtételét.

Péchy Tamás, ha a miniszter az előterjesztésre nézve határozott ígéretet nem tesz, szükségesnek tartaná, ha a ház ez irányban határozna.

Pauler Tivadar igazságügyminiszter újlag kijelenti, hogy kész, a mint csak lehet, e tv-javaslatot előterjeszteni.

Az eredeti szakasz Házmán módosítása szerint elfogadtatott.

A harmadik szakaszról, mely azon eseteket sorolja elő, melyekben az ügyvéd a gyakorlástól eltiltatik.

Matolay Etele nem tartja igazságosnak, főleg a mennyiben erre vonatkozólag e törvény visszaható erővel ruháztatik föl, hogy az ügyvéd, ha esőbe jut, elveszítse a jogosultságot gyakorlatát folytatni. Vannak számosan, kik eső alá jutottak, s jelenleg háborítlanul folytatják működésüket s gazdaságos tartanak, ha ezek most egyszerre megfosztatnának joguk további gyakorlatától.

Paczolay János teljesen indokoltnak tartja a törvényjavaslat rendelkezését, a mennyiben a közönség érdeké megkivánja, hogy ügyvédek teljes nyugodtsággal lehessenek mások ügyeinek vezetését bízni; ami nem történhetik meg, ha az ügyvéd eső alatt állván, a becsületes perlekedő csak hosszas perlekedés és igénykereset után juthatna tulajdonához, vagy az illető törvényes lépéseket önhibáján kívül elmulasztván, azt el is veszítse.

Lázár Ádám Matolay Etele elfogadásához ragaszkodik.

Hoffmann Pál: Miután úgy látja, hogy Matolay indítványa inkább csak azt célozza, hogy a törvény e tekintetben visszaható erővel ne bírjon, célszerűnek tartaná, ha ezen módosítványt a megfelelő helyen terjeszténe elő.

Az eredeti szöveg elfogadtatik.
A 4-ik cikk változatlanul lett elfogadva.
A 5-ik cikknek, mely a qualificatióról szól, hosszabb és élesebb vita támadt.

Hoffmann Pál azt kívánta volna, hogy a jelen törvény őszhangzásba hozható volna a rendezendő felsőbb oktatással, mely ha helyes alapokra van fektetve fölszesség tenni a jogtudóság qualificatióját és a 3 évi gyakorlatot is.

A főnálló viszonyok mellett azonban kénytelen a cikket jelen szerkezetben elfogadni.

Ezután még illusztrálja a jelenlegi vizsgarendszert, azt rosznak tartja és így látja, hogy nagy elnézéssel gyakoroltatik.

Solymossy Bálint módosítványt nyújt be, mely szerint a jogtudori qualificatio kihagyandó, és a 3 évi gyakorlat helyett 2 évi teendő.

Nemes Péter elfogadja a cikket, csak azt kívánja, hogy ne kellessen a gyakorlat egy évet a jogtudóság el-

nyerése után teljesíteni, ez értelemben módosítványt nyújt be.

Lázár Ádám Solymossy indítványát pártolja.

Schwarz Gyula ékes beszédben védi a cikket, Hoffman ékesszólása szerinti fogalom zavart okozhat, nem talál benne logikát. Nem szereti a kasztzollemet, nem esudálná ha az arisztokratia, vagy az annál roszabb Junkersthum, vagy nyárspolgárság támadja a doktor czimet, de csudálja, hogy a szélsőbal agitál ellene, a liberalismusnak is van „Zopfja“, egy ilyen „Zopfnek“ tartja ő a doktor czim elleni ellenszenvet. A parlamentnek hivatása szembeállani a létező elfogultsággal és uralkodó előítéllettel. Főlemli, hogy találkozik város hol a népszámlálás alkalmával 3—4 asztalos és 70—80 ügyvéd találattott.

Solymossy Bálint szavai helyreigazítására kijelenti, hogy ő nem beszélt megrovólag a doktor czimről, s ezt bizonyítandó mindjárt méltóságnak nevezi.

Matuska előadó végi a szerkezetet.

Tisza Kálmán azon indokoknál fogva, melyeket Hoffmann fölhozott kénytelenaczkik ellen szavazni. Polemizál Schwarz ellen és megjegyzi, hogy a közvéleményt kell előbb megcsinálni és azután alkotni törvényt. Tisztelet a tudományt de azért mondhatja, hogy ennek egyik vagy másik neme nem szükséges egyes szakmához. Ő a tudori qualificatiót veszedelmesnek károsnak és rosznak tartja mert nem akarja, hogy az ügyvéd nagyobb qualificatióval bírjon a bírónál. A tanintézetek nincsenek azon helyzetben, hogy fölvehessék a terület a doctoratusig különben a javaslat szerint nem lehetne senki ügyvéd 27. 28 éves kora előtt.

Paczolay János polemikába bocsátkozik az előterjesztővel és pártolja a szerkezetet.

Csemegi Károly azt hiszi, hogy föl kell ismerni a szükségét és aszerint hozni a törvényt, ez a jelen esetben megtörtént. Ha elejtetik az amit az oppositio elejtetni kíván, t. i. a tudorság, a 2 évnél hosszabb gyakorlat és a kamarendszer, akkor nem kell törvényjavaslat, mert akkor minden a régiiben marad.

Bővebben taglalja, hogy az ügyvédnek több előkészületre és tudományra van szüksége, mint a bírónak.

Erősen támadja Hoffmann, és megjegyzi, miszerint szomorú ha egy tanár bevallja, hogy hanyagul kezelik a vizsgákat, azon tanárokat, akik így járnak el, el kellene mozdítani.

Figyelmezteti az ellenvéleményűeket, hogy a bíró előbb kisebb állomásra jut, s abban szerez gyakorlatot, míg az ügyvéd azonnal teljes actióba lép.

Véleménye szerint épen a szegénység ellen nincs jobb orvoszer mint a tudomány.

Tisza Kálmán helyreigazítja szavait, ő nem mondta, hogy a szegénység nincs szüksége tudományra, de azt, hogy annak elnyerése nehezítettik meg számára.

Olah Gyula hosszabban beszél a doctoratus és 3 évi gyakorlat ellen, polemizál Schwarz Gyulával és kötekedik Pauler igazságügyminiszternek az általános vitában elmondott beszédjével illetőleg annak személyét illető részével.

Matolay Etele meggyőződésének ereje készíti, hogy fölszólaljon a kívánt qualificatiók ellen, nem szereti a hivatkozást külföldre, de ha teszik, ne felejtsek, hogy Olaszországban épen most fogadták el a 2 évi gyakorlatot, a tudosságra még belenyugszik, de a hosszú gyakorlatot a szegény ember vesztének tartja.

A vita folytatása a holnapi ülésben.

Törvényjavaslat

az 1848. V. és az erdélyi 1848. törvényekkel módosításáról és kiegészítéséről.

(Vége.)

71. §. Aki a választók nyilvános gyülekezetén szóval, nyomtatvány vagy irat terjesztése által a tulajdonjog

sérthetlensége, vagy valamely osztály, nemzetiség, hitfelekezet ellen izgat, választói jogának 3 évre fölfüggesztésével és 1500 frtj terjedhető bírsággal, vagy egy évig terjedhető fogsággal büntetendő.

Aki pedig a főnrintott módon a király személyének sérthetlenségét, vagy az ország alkotmányát megtámadja, ugy szintén az is, ki a főnálló törvények kötelező ereje, vagy a magyar állam egysége ellen izgat, a választói jogának 3 évre fölfüggesztésén felül 3—5 évig terjedhető börtönnel büntetendő.

72. §. Azok, kik valamely választói jogának gyakorlásában erőszakkal megakadályoznak, 500 forintig terjedhető bírsággal, vagy 3 hónapig terjedhető fogsággal büntetendők.

Akik pedig a választási helyen erőszakot használnak a végett, hogy a választás meg ne kezdethessék, félbeszakitassék vagy pedig meghusitassék, a választási jognak 3 évre fölfüggesztésével és 1—3 évig terjedhető börtönnel büntetendők.

73. §. Aki másnak neve alatt szavaz, vagy másnak neve alatt jelentkezik a szavazásra, 200 forintig terjedhető bírsággal, vagy 6 hétig terjedhető fogsággal büntetendő.

74. §. Ki a választás színhelyén a rendet zavarja, vagy oda botot, fegyvert, vagy más ütő eszközt visz, és azt a rendre ügyelő közeg fölhívására rögtön le nem teszi, az illetékes közigazgatási hatóság által rendőri uton 3 naptól egy hónapig terjedhető fogsággal büntetendő.

75. §. A párt vagy jelölt zászlóját, jelvényét imaházra, állami, törvényhatósági, községi középületre kitűzni tilos, nyilvános pártgyűlés, párttűnépély, közmenet a városi, vagy községi előjárásnál a megelőző napon mindig bejelentendő, s ezeken magát az előjáróság megbízott által képviselheteti.

Aki a zászlónak, jelvénynek tilos helyre kitűzését elrendelte, s a be nem jelentett nyilvános pártgyűlést, párttűnépélyt, közmenetet rendezte, közigazgatási uton a járási szolgabíró, illetőleg a városi kapitány által 100 frtj terjedhető bírsággal, vagy 20 napig terjedhető fogsággal büntetendő.

A tiltott helyre tűzött zászlót, jelvényt az előjáróság eltávolítani köteles.

76. §. A pénzbüntetés az illetékes törvényszék által azon törvényhatóság rendelkezésére bocsátandó, melynek területén a megbüntetett cselekmény elkövetett, s ez által népnevelési czélokra, vagy területén létező kórházhoz, vagy szegények alapjára fordítandó.

77. §. A jelen fejezetben fölsorolt törvényszegések miatt a bünvádi eljárás csak akkor indítható meg, ha a cselekmény elkövetése után 30 nap alatt a bíróságnál följelentetett.

VII. fejezet.

Vegyes és átmeneti intézkedések.

78. §. Bogsán, Dognácska, Moldova, Oravicza, Resicza, Stajerdorf és Szászabánya a községekben, melyekre az 1848. V. törvények 3. §-a a) pontjának a városokra vonatkozó rendelkezése eddig alkalmaztatott, ezen gyakorlat jövőre is föntartatik.

79. §. Az 1848. V. t. cz. 6. §-ának rendelete, mely szerint minden képviselő választására egy külön választókerület alakítandó, az erdélyi megyék, székek, vidékek és városokra is kiterjesztetik.

Az ország többi részeiben a választókerületek és a választási főhelyek iránt jelenleg főnálló törvényhatósági határozatok a törvény további intézkedéseig érvényben maradnak.

80. §. Az összeírás választásnál fölmerült költségek a törvényhatóságok házi pénztárából fedezendők.

81. §. A névjegyzékre vonatkozó összes beadványok kivonatok, bizonyítványok vagy egyéb okiratok bélyegmentesek és díj nélkül szolgáltatandók ki.

A „KÖZÉPPART“ TÁRCZÁJA.

Egy kalandor uralma.

(Jelenkori tanulmány.)

Közi: Petényi Otto.

(Folytatás.)

Mi történt 1836. október 30-án a strassburgi Finkmatt-haditanyá udvarán, s 1840. augusztus 6-án a boulognei parton, azt kiki tudja... Ami kalandos kődlovagunk itt tette első kísérleteit a „császárkodhatnám“-ban. Mindkét kísérlet igen keservesen sült el. A strassburgi és boulognei kalandok a legfűresőbb jelenetekhez tartoznak, mik valaha a világtörténet színpadán eljátszottak. A leghatártalanabb vakmerőség, a leghallatlanabb nevétség tárgyává lett. A hőbortos fél- és egész bolondoknak, kártyaművészeknek, adósbörtönből szököttéknek, egyenruhába bújtatott utcasöpredékeknek, kóborló ágyasoknak és egyéb salaknak kétes illatu keveréke csoportosult egy nagyorru kis kópé körül, ki wagrami csizmában, maren-gói fölbőljével s austerlitz sivegével... a napoleoni „gloire“-nak leggrötesqu-ebb caricaturája volt. Kétszer indult ki e csapat egy nagy birodalom meghódítására, fölfegyverezve: csupán egy rögeszmével s egy névvel, mely hamis pénznel s rosz vicznél nem volt egyéb, s kétszer volt Európának alkalmá, a Bonaparte-féle „csilagzatnak“ ezen kimondhatatlan nevétségesen elbibbasztott föltámadását hangos hahotával kíséni.

De Európának nem volt igaza: nevetni. Igen kevése becsülte az együgyűség hatalmát, s nem gondolta meg, mennyire hanyatlottak ugy erkölcsi, valamint értelmi tekintetben a francziák, a napoleoni cultus és a polgárkirályság jelszavául használt Guizot-féle „Eurichissez vous!“ theoriája által. Ugyannyira, hogy egy szép napon azon buta szemérmertlenségig aljasultak, hogy a strassburgi és boulognei madzaglovart megváltójuk üdvözlötték. A bohózatosság magaslatá sem volt képes a napoleoni fantom kivégzésére. S általán boszulta meg magát a

Bourgeois-Liberalismus két fő vétke, tudniillik: a napoleoni mythológiának alkotása, s a népnevelésnek leggyalázatosabb elméllésése! A waringói kabátnak, a wagrami csizmának és austerlitz sivegének kedvező időben csak mutatniok kellett magukat Franciaországban, hogy az ál-Demetriusnak elismerését a „nagy“-bátya unoka-öcsesével, a „nagykoru“ és „souverain“ (?) népnél kieszközöljék.

Az 1848-iki események által idéztettek elő a kedvező körülmények. Ismerjük a republikánusok nélküli köztársaságnak február 24-én rögtönzött siralmas történetét. A ma francziák, kik magukat republikánusoknak tartatni kívánták, a valóságban nagy socialistikus ábrándozó szélkergetők voltak, kik utópiákban bolyongtak, vagy oly communisticus vágyhősök, kik Franciaoront az anarehianak kívánták odavetni, hogy annak zavaros szennyrájából aljas szenvedélyeiknek és önzésük kiélgetésének módját halaszthassák. — Ezen mindkétfajú bolondok és bitorlók közvetve és közvetlenül idézték elő a 1848-iki párisi júniusi-csátát, s a bonapartisták ebben sürögve támogatták őket, — amint különben köztudomáslag a bonapartismus már azelőtt és később sohasem tartózkodott alkalmi szükségéhez képest: a „vörös inget“ felöltöni, — mit ezen „vörös ing“ gyakran avval hálált meg, hogy jó ellátásért Bonaparte-féle „mouchard“-nak csapott föl.

A júniusi csata elhangzó ágyumoraja egyuttal a februári köztársaság sirja fölött a szegénygyászt képezte. Hire ugyan még pár évig föl föltűnt a hírlapok hasábjain, maga azonban holt tetem volt, melynek sírhantján a kóborló kalandor 1848. decemberben szerencsésen elnökerhezegge nőtte ki magát.

A szabadságra képtelen és méltatlan francziák, — miután jog- és kötelesség-érzetüket egészen elejtették, — ismét megnyerték, amit érdemeltek: egy kényurat... és Mandrin az ő czinkosáival az Eliséban előkészítette a Tuilleriesbe való betörésnek módzatait.

S valóban, ha az ember fölemelkedik a világmegevetés madártávtlati sferájában, akkor ezen „Comedia de capa u espada“ fölött, melynek főszínhelyei az 1849 és 1851-diki időközben a Bourbon palota és az „Elisé“ vol-

tak, mondhatni diabolicus öröme lehet. — Igazán: eme magasabb szempontból tekintve lefelé, — a világesalók és semmirekellők ellenharcza, és későbbi szövetsége igen mulatságosnak tűnik elő. A royalistikus pártok a holt köztársaságnak tricolor-köpenyét dühösen ránczigtálták egymásközt ide s tova, erre és amarra; míg az egy borongó téli éjszakán észrevétlenül kezeikből elcsikasztott, miszerint a „Boulevard-mészárszék“ vértavaiban császár-biborrá átfestve, a „repülő hollandus“-nak vállain jelenjék meg, kit addig a republikánusok „bibasz“-nak csufoltak, s kit az orleanisták és legitimisták a köztársaság rontó-rovarául vétek fölhasználhatni saját érdekében.

Az 1851-dik évi december 2—4-ig tartó gyilkos-czinkostett és annak sikere, egy blasirt világnak megbizonyították, mit volt szabad a szerencsétől kísért szegyéntelen bűnnek memie, az anyagiság otromba szolgálatába került társadalomban, mely nem ismert más istenséget: a pénznel, melynek nem volt más egyháza: a tőzsdénél, s mely nem hitt más eszményben: a hasnál.

Az 1852—1870-diki időszak, a második császárság kora, Franciaországra és Európára nézve a legfenekletlenebb elaljasodás kora volt. Csupán a történelemnek legelvetemültebb időközében imádták az emberek oly vakmerőben és zabolátlanul mint ebben a Mammon, Béliál és Astaroth pokoli háromságát.

De minél gyalázatosabb volt ezen december 2-dika illetőleg a vér- és salaktól gözölgő jogtörés orgiája, a rablásnak, ravaszágnak és kegyetlenségnek ezen diadala, — annál harsogóbb örömmel fogadtatt az Európának összes hivatalos világa által. Az udvarok ujjongtak, az isten fiának helyettesse rivalgott, a papok tedeumoztak, s a pénzzsákok csengtek a kéjtől.

Egy esküszegő gonosztevő lett a „nagyvilág emberei“ összegének esodálattal és hitelből elaraszott kedvenczvé, kik a decemberi banda által ordított „vive l'empereur“-be lélekszakadva bele harsogtak.

Tisztelet Miklós császár emlékének, kinek kényuri büszkesége óvakodott a kalandor előtt hódolni, s ki ama szerencsés bűnhöncznek megvetését nyíltan igazolta.

(Folytatás következik.)

82. §. Jelen törvénynek a választók névjegyzékének elkészítésére és kiigazítására vonatkozó intézkedései azonnal, a választásra vonatkozó intézkedései pedig a jelen országgyűlés berekesztése után lépnek életbe.

Addig az időközi választások az 1872-ben összeírt választók által, a főnálló törvény és törvényes gyakorlat szerint, fogantatandók.

83. §. Minden törvényhatóság és város, mely központi választmány alakítására van hivatva, a belügyminiszter által kitűzendő határidőn belül 3 évre új központi választmányt választ.

Az új választmány a jelen országgyűlés végeig az 1848. V. t. cikk és az 1868. évi december hó 28-án kelt belügyminiszteri rendelet által a központi választmányokra ruházott jogokat és kötelezéseket is gyakorolja és teljesíti.

84. §. Az erdélyi részekben, a 79. §. rendeletének életbeléptetése, a választók minden törvényhatóságban az eddigi gyakorlat szerint egy névjegyzékbe, de községenként, illetőleg városrészenként külön betűrendben irandók össze.

85. §. Az első névjegyzék megállapításánál, ha az összeírás az év első felében veszi kezdetét, a megelőző évre kivetett adó, ellenkező esetben és a névjegyzék minden további kiigazításánál a folyó évi adó vétetik számba.

86. §. Az első névjegyzék kivételosen, az összeállítást közvetlen követő naptári év utolsó napjáig érvényes s annak kiigazítása a jelen törvény 25. és 26. §§-ai értelmében az összeállítást közvetlen követő naptári évben eszközöndő.

87. §. Ezen törvény végrehajtásával a belügy- és igazságügyminiszter bizatik meg.

Különlélek.

Budapest, május 28.

— **Főpásztori látogatás.** Samassa József egri érsek Kun-Szent-Mártonban, Dévaványán és Turkevényben f. hó 17—21. napján szolgáltatta ki a bérálás szentségét. A főpásztor fogadtatása mindenütt ünnepélyes volt; a népszerűséget, melyet magának már eddig is kivívott, legálább tanúsítja az, hogy amint nekünk T. Szent-Miklós-ról írják, utjában mindenfelé a más vallásnak is versenyeztek a katolikusokkal a tisztelgésekben. Így Kun-Szent-Mártonban az érsek tiszteletére az izradlított diadal-kaput emeltek; Gyomán, hol az érsek csak átvonult, a helyvét hitvallásuk is harangoztattak. Turkevényben pedig a kizárólag helyvét valásuakból álló városi tanács fogadta a város határára. K-Sz-Mártonban és Dévaványán a szomszéd váradmegyei papok is tisztelgtek; és az utóbbi helyről Bárczay Gyula, megyei szolgabíró, T.-Szent-Miklósig kísérte az érseket.

— **Batthyány holttemeinek** a mausoleumba történt csöndes áthelyeztetése miatt fölszólal több szélső ellenzéki lap. Az „Ellenőr” erre vonatkozólag a következő helyes megjegyzéseket teszi: Zokon veszik némelyek, hogy Batthyány hainvainak áthelyezését nem tudatták nyilvánosan, s az actusnak nem adtak eg által ünnepélyes jelentőséget. Megvalljuk, hogy a nyilvános ünnepélyességet nem látjuk indokolva, s a keserű kitakadásokban, melyeket ma olvasunk, nem tudnánk osztozni. Az ünnepélyes és imposans temetés megtörtént, mikor e hamvakat a ferencziek kriptájából a kerpesi temetőbe szállították. Most mindössze egy-két öllel helyezték arrább, a mauzeumba. A kegyeletnek épen nem nagy jele lett volna, ha egy építészeti és pusztán rendezkedési intézkedést ragadtak volna meg gyászünnepélyességekre. Nem volt itt semmi alkalomszerűség a nemes áldozat iránti újabb és ünnepélyes kegyeletnyilvánításra.

— **A magyar jogászyűlés társas estelye** tegnap este a „Hungaria” szálloda fölső termében igen kedélyes és vig volt; noha az estély kezdete 8 és fél órára volt kitűzve, azért még 10 órakor is érkeztek tagok, kiknek majd mindegyike nöket is hozott magával. A vacsoránál Pauler miniszter és Busbach, a jogászyűlés elnöke foglalták el az elnöki helyet. A kedélyeknek vacsora alatti pezsgő jó kedve után itélve, azt hittük, hogy az ősi toaszok hosszu sora elmaradhatlan lesz, azonban kellemesen csalódtunk; toaszot egyetlen egyet hallottunk Nagy József adelnöktől, ki a nőkre emelte poharát. A heves véru fiatalok — különösen a hölgykoszoru — minél többet óhajtván táncolni, sürgette az asztaloknak eltávolítását a teremből; mi megtörténvén, kezdetét vette a tánc. A hölgykoszoruban ott voltak: Sniererné, Vadnainé, Bulvosszkyne, Leitner nővérek, Antalkné, dr. Apáthiné, Bakody Amanda kisasszony, Karácsonyi Erzi k. a., Gager Irma k. a., Magyesovszky k. a. (Esztergomból), a Konek nővérek, Darányiné, dr. Takácsné s még számsosan. A jókedvű és fesztelen estélynek éjféltől 3 órakor lett vége.

— **A magyar tudományos akadémia ez évi (XXXIV.) ünnepélyes köz-ülését** folyó május hó 31-én délelőtti 10 órakor fogja tartani saját disztermében: hová az egész művelt közönség tisztelettel meghívatik. Belépti jegy nem szükséges. Arany János főtitkár.

— **A terevárosi klub helyiségében** (király-utca 49. sz.) f. hó 31-én esti 8 órakor dr. Rosenthal Hugo, volt császári török őrnagy ezredorvos, fölölasást tart a damascusi vásárról, melyen vendégek is szivesen látának.

— **A Chewra Kadisha,** a fővárosi zsidó hitközség „szent egylete” által alapított „menedékház” zárkölété-teli ünnepét pünköst első napján ülték. Az emberszeret-et ez intézete a Damjanich-utczában fekszik s csinos ház, melynek építését tavaly végezték be. Benne nagy a rend és tisztaság. Lakói elszegényedett, érdemes öregek. Jelenleg tíz férfi és öt nő van benne elhelyezve, de a cél az, hogy negyvennek adhassanak benne lakást. Eddigleg hatvan ezer forintba került, mely összeghez a Schossberger család tízezer forinttal, Deutsch Ignác kétezerrel, Eigner S. és Feivel egyenkint ezerrel járultak. Az ünnepélyen jelen volt Ráth főpolgármester és az izraelita nöegyület elnöknője is. Choral ének után Wassermann egyleti titkár olvasá föl a menház építésének történetét, mely után a zárkövet ünnepélyesen behelyezék, míg dr. Kohn hit-

szónok magyar beszédet tartott. A jelen voltak a menház tisztaságát, rendjét és berendezését nem győzték eléggé dicsérni.

— **Matuzsálem.** Esztrában (Bihar) egy 112 éves ember él, neve Balogh Imre, ki e napokban tik-unokáját vitte keresztvzire. Az öreg még szemüveg nélkül olvas és csak tavál szünt meg földjét sajátkezüleg művelni.

— **Egy énekesnő, aki férfi.** A fővárosi zenede gondokatanárának, Sznek Mátyásnak 23 éves fia, a „Föv. Lap” szerint szép nőies hanggal bír és Olaszországban énekelel a „Troubadour” Leonoráját, a „Faust” Margit-ját, az „Alarcosbál” apródját és az „Afrikai nő” Seliká-ját. Egy olasz lap megjegyzi, hogy egy Ullmann-féle vállalkozó jó üzletet csinálhatna, ha e különös jelenséget meghordozná Olasz- és Franciaországban.

— **A budapesti statisztikai hivatal kimutatásai** szerint a fővárosban a lefolyt héten élve született 230 gyermek, elhalt 279 személy; a halálozások tahát 49 esettel nmlják fölüle a születéseket. — Az élve szülöttek közt volt 172 törvényes, 58 törvénytelen; nemre nézve 129 fiu, 101 leány. — Halva született 19 gyermek, köztük 13 törvényes, 6 törvénytelen. — A halottak közt volt 163 férfi, 116 nő, egy éven aluli gyermek 76.

— **Rövid hírek.** Ó fölsége a Liszt-féle „koronázási misé”-nek a budapest-belvárosi plebánia-templomban tartott előadása alkalmából a terevárosi első tankertület szegény iskolás gyermekei fölruházására 60 frtot méltóztatott adományozni. — A n-kikinda-pancso-vai vasut érdekében tegnap egy küldöttség érkezett a fővárosba NagyBeeskerekről, hogy e vasut kiépítését a kormánytól szorgalmazza. — A fővárosi közönsége az akadémia nagygyűlésén a főpolgármester, Havas Ignác, Házmán Ferencz, Királyi Pál, Radocza János és Jankovich Antal bizottsági tagok fogják képviselni. — Az ujlaki iskolaépület kiépítésére a szomszédos Jaeger Dávid és Millacher-féle házak kisajátítása szükséges; az ez ügyben kiküldött felszólamlási bizottság f. hó 29-én d. e. fölytatni fogja a tárgyalásokat; a Jaeger-féle ház 14,468 forintba, a Millacher-féle 6591 frtra van becsülve. — A hetivásártéren Klinek Zsuzsanna nevü fiatal tót leányt, egy nő akkor csipte meg, amint épen zsebében kotorászott; azonnal meg is fogta kezét, mielőtt azt még kihuzhatta volna az idegen zsebéből. A tetten kapott tolvajt az utczai gyermekek nagy gaudiumára bekisérték a városházára. — A fehér-hajó és bálvány-utczák kövezését Hirsch Sebestyén és Mihály vállalták el, kik az előirányzott költségből 14. és fél százalékot engedtek el. — A Modern és Breitner-féle cég tegnap délután 6 nála alkalmazott Lövy Sándor nevü gyakornokot elküldte a nemzeti bank fiók-intézetébe hogy ott egy 2500 frtos összeget vegyen át. Ez a pénz át is vette, hanem nem vitte haza és azóta nyomon nélkül eltűnt. Nyomozása már megindított. Lövy Sándor 17 éves, középtermetű, föltűnő barna arczu, barna hajú; állán gyenge szakállal. — Az árva- és gyámügy hiátrálékok földolgozásával a tanács Végli János és Greifeneck urakat bizta meg; az árvaszék föllállítása ügyében a tárgyalások egyébiránt folyamatban vannak.

— **Nemzeti színház.** Péntek, május 29. „Téli regé.” Szinmű 5 fől.

— **A m. tud. akadémia nagygyűlése.***

A tudományos akadémia tegnapi nagygyűlését tegnap délután 5 órakor nyitotta meg Lönyay Menyhért elnök, s először a közgyűlés programja határozatot adott meg, mint következők: 1) Lönyay megnyitó beszéde. 2) Titkári jelentés. 3) Emlékbeszéd Liebig Justus föltt, Szabótól. 4) Az archaeologiai leletekről Winckelmann óta, s különösen a trójai ásátásokról, Pulszkytól. 5) A jutalmak kihirdetése.

Következik a jelentés az I. osztály pályadíjairól.

A Sámuel-díjra vonatkozólag a „Nyelvör” két értekezése: a Szilágyi Aroné és Joannovicé emeltetnek ki, melyek közül az első megkapja a kitűzött díjat, a 2-dik pedig azzal egyenlő jutalomban részesítettik.

A Nádasdy-díjra 3 mű pályázat; ezek közül csak egy birt abszolút becses; a 3-dik számú, mely több tekintetben jeles, s a király-mondá egy részét dolgozta föl, a csonka adatokat sikerrel olvasztva egy képpé, melynek jelíges levélkéje fölbontatván, szerzőül kitűnt Szász Károly, miről az akadémia szívélyes éljenzéssel vett tudomást.

Az első osztály bejelenti, hogy Fraknoi Vilmos „Révay Miklós életrajzára” 50 arany jutalmat tüz ki, melyet Horváth Mihály 100 arannyal egészít ki, mit az akadémia hangos éljenzéssel fogad. A pályamunka 1876. decz. 31-ig küldendő be, s csak abszolút becsü munkának fog a jutalom kiadatni.

A Karácsony-díj 1876-7-ik évre, 400 arany, versekben irt vigjátékra tüzetik ki.

A Fogarasi 500 frtos díj Bálinth Gábornak adatik ki, anyagi földolgozására, melyet az igazgató-tanács 1000 frtra egészít ki.

A II. osztály jutalmi és pályadíjai.

Az akadémia, vagyis a Marczibányi-jutalom, továbbá a Szilágyi-jutalom odaitéle került szóba. — A nagy-jutalom és Szilágyi-jutalom Horváth Mihály nagy-szerű történeti működése tekintetbevételével „25 év történeté”-nek s a „Forradalom történetének, a Marczibányi-díj pedig Szabó Károly „Vezérek korá”-nak adatik ki.

A gróf Lönyay Menyhért által kitűzött pályakérdésre 5 mű jelentetett be, melyek mind jelesek; leg-kitűnőbb az 1-ső, melynek szerzője Szabó Gyula műgyvetemi tanár; hozzá legközelebb áll a 4-dik számú; de ez, valamint a 2-dik és 3-dik számú is jutalomra méltók.

A Vitéz-alapítványra (40 arany) 3 pályamű érkezett be, melyből a 2-dik a legjelesebb, mely számos hiányai mellett több fényes oldallal bír; egészben véve

kiegészítést és javítást igényel. A jelíges levélke fölbontatván, szerzője: Helmar Ágost, pozsonyi tanár.

A Sztrokay 100 arany jutalomra két pályamű érkezett, melyek közül az 1-ső számú mint jeles munka a jutalomra érdemes. E munka szerzője: Zlinszky Imre kir. táblai pótbíró.

A III. osztály pályahirdetése.

1. A Sztrokay-díj 100 arany.

2. A Horváth Boldizsár által följánlott 100 arany az esküdtzékekre tüzetik ki. A kitűnő hazafi ez ajánlata éljenekkel fogadtatott.

3. Az Oltványi-alapítvány 200 forint, melynek abszolút becsü munkáját az akadémia tiszteletdíjjal jutalmazza.

4. A Vitéz-féle alapítvány 50 arany, másodsor hirdettetik ki az Árpádkori kuffökről.

A Dóra-féle pályázatra beérkezett pályamunkák föltt a bírálók véleménye eltérvén, a pályázat eldöntésével, továbbá a Fáy-féle alapítványra beérkezendő pályamunkák ügyének eldöntésével az összes tölések bizatnak meg.

A IV. osztály pályahirdetése.

A Vitéz-féle jutalomra 40 arany „A föld befásításának s az erdők pusztításának következményei” tüzetvén ki, ezen összeget Korizmic László 80 aranyra emelte föl.

A hölgy-alapítványból kitűzött kérdésre „Ásványtan” beérkezett pályamű jutalomra nem érdemes.

A föl nem bontott jelíges levélkéek elégetésével Pulszky Ferencz, báró Nyáry és Nagy János bizatnak meg.

Ezután fölvastattak az osztályok elnökválasztásai és tagajánlásai.

Közgazdaság.

Budapest, május 28.

A budapesti bortermelők egylete, mely a bortermelés emelése végett van alakulóban, mult vasárnap d. e. 10 órakor előleges értekezletet tartott a kezdeményező Kertler Ferencz elnökle alatt a budai polgári takarékpénztár helyiségében. Az értekezleten aránylag csekély számmal voltak jelen az aláírók, de az aláírások már is szép eredményt mutatnak, az eddig beérkezett iveken ugyanis 76 tag volt aláírva, kiknek jó nagy része nem termelő, — köztük vidékiek is — s a termelők tömeges hozzájárulása által, mire bizton lehet számítani, az egylet kétség kívül hamar föl fog virágozni. Az egylet czélja az előleges értekezlet a következőket tüzte ki: kisérleti szöllő berendezése, népszerű fölölasások a szöllő okaszni mivélése és a pinczekezelés érdemében, izelő csarnok föllállítása, — mire mint az elnök mondá a budai fölölasat helyiségeit valószínűleg átengedi, hol a termelők boraikat izelésre kiteszik, s míg a verseny kétségkívül jó hatással leend, másfelől a borok árai megjelöltetvén az eladás és vásárlás könnyítve leend. Szó volt tovább az annyira szükséges hegyi rendszabályok alkotásáról, és a hegyvám terheinek könnyítéséről stb. Entz Ferencz tr. ki szintén jelen volt, szivesen megígérte közreműködését, fölölasások tartására vállalkozott s meghívta az egylet tagjait az országos gazdasági egylet szöllő iskolájának látogatására, — hol teljes készséggel megadja a kért fölvilágosítást és utasítást mindenkinek. E sziveséget valamint az elnök fáradozásait is megköszönvén az értekezlet eloszlott, jövő vasárnap ugyancsak a mondott helyen a takarékpénztár helyiségében újra összegyűlendő.

Az osztrák dunagőzhajózási társaság közelebb tartandó közgyűlésén az igazgatóság elő fogja terjeszteni a rég tervezett javaslatot a társulat alapítókéjének szaporítása iránt, úgy, hogy a mostani 15 millió frtnyi részvénytöke 30 millióra emeltessék. Az új összegnek czélja részint a refundáció fedezése, részint a lánchajózás teljes befejezése, szárnyvasutak építése stb. Hogy e társulat ekként ismét erősödni fog és az új részvények kamatát is megkeresi, az kétségtelen; de, hogy a fölölasztalék, melyben esetleg a szerencsétlen magyar gőzhajózási társaság részvényesei is részesülhetnek, ekként ügyesen elodáztatik beláthatlan jövőbe, az szintén valószínű.

A déli vasut tarifái ellen most már Lajtántul is keserűen panaszkodnak. Míg csupán a magyar kereskedelem érdekei szenvedtek, a bécsi sajtó hallgatott; most azonban kezdik észrevenni, hogy a Lajtántuliak elkényeztetett gyermeke, Trieszt is érezhetőleg szenved a déli vasut nyomasztó tarifái alatt s azon alkalomból, hogy Srinzi delegatus Trieszt kereskedelmének hanyatlása iránt interpellálta a közös külügyminisztert, szakférfiak fejtegetni kezdek, hogy Trieszt kereskedelmének nagy-mérvü hanyatlása főleg abból ered, hogy csupán egyetlen összekötő útja van a monarchia belső részeibe, ezen uton pedig a déli vasuttársaság magas tarifái súlyosan nehezdednek a forgalomra.

Az osztrák kincstári sóbányai utalványok kamatlába 4¹/₂%-ról 4%-ra szállítottat le s egyidejűleg a négy hónapra szóló utalványok kiadását az osztrák pénzügyminiszter megszünteti.

A budapesti gabna- és értéktözsderől. Május 28. A gabnaüzletben a vevők tartózkodása folytán semmi végeles kötés nem jött létre és így a hangulat a tegnapi-nál is lehangoltabb volt. Az értéktözsden a hangulat ma csekély forgalom mellett lanyha volt. Magy. díjsorsjegyek 74, vasuti kölesönök 94, magyar hitel 146—145-re szállt le, földhitel 56.50—55.50, anglo 32.50—31.50, municipális 24.50, takaréék és hitel 45, pesti közúti 273 frton záródtak, molnárok és sütők 244. Valuták változatlanok, 20 frankos arany 8.93, császári arany 5.32, tallér 1.66, ezüst 106.

Felölös szerkesztő: Huszár Imre.
Segéd szerkesztő: Dr. Kakuja Gyula.

* Térihiány miatt tegnaptól mara maradt.

A budapesti áru- és értéktőzsde hivatalos árjegyzései 1874. május 28.

Gabona-árak.		Vámmászánkint		Részvények.		Adva		Tartva		Adva		Tartva			
Hang.	font	font	forint	Beiz.	Adva	Tartva	Beiz.	Adva	Tartva	Adva	Tartva	Adva	Tartva		
Buza, bánsági ó v. u.	83	7.55	7.70	315	Első magy. ált. biztosító-társaság	850	860	500	Első magyar serfőzde	410	415	Magy. vasuti köles. (120 frt ez.)	94.50	95.00	
" " " "	85	7.80	7.85	200	Haza	—	—	200	Sertészizáló	158	160	Ang-osztr. bank (befiz. 100 ft. ez.)	126.75	127.50	
tiszav.	87	—	—	300	Pannonia	315	320	200	Athenaeum	248	245	Osztr. földh. (bef. 80 frt ezüstb.)	—	—	
" " " "	88	7.80	7.90	100	Pesti bizt.	48	49	500	Pesti könyvnyomda	500	510	Hitelintézet	220	229.25	
" " " "	85	8.05	8.15	200	Hunnia	60	63	200	Egyesült magyar gőzhajó-társ.	—	—	Alsó-ausztr. lesz. társ. 500 frt	860	865	
pestm.	87	—	—	300	Unio	175	178	500	Ganzféle vasöntöde	285	290	Franco-osztr. bank bef. 80 frt ez.	26.50	26.75	
" " " "	83	7.75	7.85	200	Pesti közuti vaspálya	273	274	200	Gschwind-féle szeszgyár	208	210	Nemzeti bank	981	983	
" " " "	85	8.	8.19	200	Budai	98	100	200	Börgyár	40	45	Duna-gőzhajó-társ. 500 frt pp.	535	537	
fehért.	87	—	—	200	Budai hegyipálya	59	60	200	Gyapjamosoda	100	102	Erzsébet-pálya 200 frt pp.	196	197	
" " " "	83	7.85	7.95	80	Munizipális hiteltézet	24.25	24.50	100	Salgó-tarjáni kőszénbánya	94	96	Ferdinand ész. pálya 1000 frt pp.	2063	2072	
" " " "	85	8.10	8.20	85	Angol-magyar bank	32	32.50	200	Schlick-féle vasöntöde	157	158	Trieszti Lloyd 500 frt o. e. ez.	198.50	199.50	
bácskai	87	—	—	160	Magyar általános hitelbank	144.75	145	200	Sósikuti kőbánya	100	110	Állam-vaspálya 200 frt pp. ez.	416	418	
" " " "	85	—	—	200	Franco-magyar bank	58	59	500	Első magyar szeszfinomító	150	155	Déli vaspálya 200 frt o. e. ez.	317.50	318	
" " " "	85	—	—	100	Magyar általános földhitel-társ.	55.50	56	200	Alagut	77	79	Tiszamé. vasp. befiz. 100 frt pp.	210	210.50	
				70	Pesti egyleti bank	—	—	—				Tramway befizetés 200 frt o. e.	—	135	
				50	Takarék- és hitelegylet	45	45.25					Osztrák földhitelint. ezüst 5%	95	95.50	
				50	Buda-ó-budai népbank	31	31.25					33 évben visszafizet. o. e.	83.50	84	
				100	Iparbank	46	46.50					Osztrák nemzeti bank 5% o. e.	90.70	90.85	
				200	Budai kereskedelmi és iparbank	180	185					Alf-fiumei vasp. 200 frt ez. 5%	81	81.50	
				500	Pesti kereskedelmi bank	735	740					Ferdinand északi vasut 5% o. pp.	94.50	—	
				200	Pesti iparbank	330	400					Pécs-baresi vasut 200 frt o. e.	82.50	83	
				100	Budapesti kézművesbank	57	58					I. erdélyi pálya ezüstben 5%	—	80	
				50	Hivatalnok. hitellegylet I. em.	41	41.50					Allamvasut 500 frank	138	139.50	
				80	Kisbirtokos. hitelintézete	—	—					1867 500 frank	132.75	133.25	
				100	Országos közp. takarékp. 5%	70.50	71					Magyar keleti vasp. 600 frank	109.20	109.40	
				1000	Pesti hazai	2230	2240							64	64
				100	Budapesti fővárosi	150	151								
				100	Kőbányai takarékpénztár	—	—								
				100	Külvárosi tanárképzőtár	53	54								
				40	Szentendrei takarékpénztár	37	38								
				60	Ujpesti takarékpénztár	40	41								
				500	Árpádmalom	38	40								
				500	Blumféle	35	37								
				500	Concordia	270	275								
				200	Erzsébet	114	116								
				160	Luiza	132	134								
				200	Molnárok és sütők	244	245								
				500	Hengermalom	780	790								
				300	Victoria	100	105								
				100	Első budapesti	700	705								
				100	Budai gyárudvar	19	20								
				1000	Pannonia	418	420								

HIRDETÉSEK.

MÜLLER F. A.
(ezelőtt Alter és Kiss)
gazdagon felszerelt

férfi-divatárúk tára

BUDAPESTEN:
váci- és régi posta-utca sarkán, Szentkirályi-féle házban,
ajánlja a közelgő tavaszi és nyári idényre dús választékú
férfi-divat-czikkeit.
Kitűnő szabász vezénylete alatt álló férfi-szabóság.
Mindennemű szilárdhitelű gyaraktól vásárolt angol és francia kelmek.
Vidéki megrendelések
utánvét melletti pontos teljesítésére különös gond fordítatik; a t. vidéki megrendelők kéretnek a kívánt cikkeknek megközelítő árát meghatározni.
Minták készséggel bérmentve küldetnek.

Nagy választás uti- és vadász-sapkákban minden idényre, valogatott formákban.
Nyári idényre vászon és selyem foulard **férfi-napernyő.**
Ang. 8, 12 és 16 ágú **esernyők.**
Nagy választékú **sétabotok.**
Gyári raktár mindennemű angol, francia és prágai **kesztyűk**-ből, úgymint: 1 és 2 gombos férfi prágai kesztyű, valódi jovin, ang. dogskin és ang. cheyrette kesztyű, posztó, zerge- és szarvas-bőr vadász- és hajtokesztyű, czerma, selyem és nyári mosóbőr-kesztyű.
2, 3 és több gombú prágai **női kesztyűk**, selyem fillet- és plusz-kesztyű, női lovagló (stulp) és mosóbőr-kesztyű.
Dús választás mindennemű férfi és női **nyakkendők**ből legújabb mintákban, nyári idényre különösen ajánlható mosó foulard nyakkendők 50 különböző mintákban. Továbbá angol echarpok és külső eacchener kendők nagy választásban.
Angol és francia **illatszerek és szappanyok.** Valódi Ess-Bouquet, valódi Eau de Cologne. Mindennemű haj-, fog- és körömketf.

RÁTH MÓR
némely újabb kiadásai.

HORVÁTH MIHÁLY Magyarország történelme. Második javított kiadás 9., 10., 11., 12., 13., 14. kötet. Ára füzve 22 frt. Angol kötésben 27 frt.

— **A „25 év Magyarország történelméből” és a „Függetlenségi harcz történetének”** jelen új kiadásai a most megjelent „Magyarország történelme” 1-8. kötetének szükséges folytatásait képezik, mire azon 8 kötet verőli különösen figyelemes töltetnek.

CENGERI ANTAL. Történetirók és a történetírás. (Sajtó alatt.)

— **Közigazgatásunk és a magyar nemzetiség.** (Február 1874.) Ára 1 frt.

GRÓF LÓNYAY MENYHÉRT. Közgyeinkről. Nézetek Magyarország pénzügyi állapotáról. (Megjelent 1873. decemberben.) Ára 1 frt 80 kr.

KELETI KÁROLY. Hazánk és népe. A m. t. akadémia által a nagy díjjal koronázott mű második kiadás. Ára füzve 2 frt 80 kr. Angol kötésben 3 frt 60 kr. (Az első kiadás ára köve 7 frt.)

KODOLÁNYI ANTAL. Gazdasági hasznosbíró mintaszervezős. Dr. Drechsler konzorzió pályamunkája után. Függelékül: A magyar államjavak és közalapítványi jöszágokról kötött hasznosbírói szerződések mintája. Ára 3 frt.

LEWES. Göthe élete. A magyar tud. akadémia megbízásából Szász Károly. 1-4. füzet 4 frt.

CURTUS ERNŐ. A görögök története. A magyar tud. akadémia megbízásából fordítja Hussar Imre. 1-3. füzet ára 3 frt.

HORVÁTH MIHÁLY. Szabad egyház a szabad államban. Williams Roger. A szabad egyház a szabad államban elv teremtője és megtestesítője. 2-ik kiadás. Ára 80 kr.

MOMMSEN TIVADAR. A rómaiak története. Az ötödik kiadás után a magyar tud. akadémia megbízásából fordítja Toldy István. 1-6. füzet ára 1 frt.

DUNCKER MIKSA. Az ókor története. A 3-ik kiadás alapján a magy. tud. akadémia megbízásából fordítja Jónás János. 1-1. füzet 4 frt.

MILL J. STUART. A deductív és inductív logika rendszere. Mint a megismerés elveinek és a tudományos kutatás módszerének előadása. Az eredeti 7-ik kiadása után a magyar tud. akadémia megbízásából fordítja Szász Béla. 1-4. füzet 4 frt.

MÜLLER MIKSA. Főolvasások a nyelvtudományról. A 6-dik kiadás után a magyar tud. akadémia megbízásából fordítja Steiner Zsigmond. 1-4. füzet 4 frt. (3573)

B. EÖTVÖS JÓZSEF. Gondolatok. A hátrahagyott kéziratokból bővített emlékkiadás. Kis album-alak. Eötvös legjobban sikerült fenyekepeztet arcképevel. Halványvarga papíron vörös szegélyvel. Ára füzve 5 frt. Pompás diszkót. 8 frt.

Magyarország 1614-ben. Regény. 2-dik kiadás. 3 rész két kötetben. Ára 5 frt 60 kr. Angol kötésben 7 frt.

TOLDY FERENCZ. Irodalmi beszédek. Két kötet. Ára füzve 4 frt. Angol kötésben 5 frt 60 kr.

Irodalmi arcképek és szakaszok. Ára füzve 2 frt 60 kr. Angol kötésben 3 frt 40 kr.

IPOLYI ARNOLD kisebb munkái. 2 kötet. A szerző arcképevel. Ára füzve 5 frt. Angol kötésben 6 frt 60 kr.

SZABÓ KÁROLY kisebb történelmi munkái. 2 kötet. Ára füzve 5 frt. Angol kötésben 6 frt 60 kr.

HUNFALVI PAL. Tanulmányok. Ára füzve 2 frt 80 kr. Angol kötésben 3 frt 60 kr.

LUCIUS ANNAEUS SENECA vigasztalása Marciahoz. Fordította Léva József. Diszkadás. Ára 60 kr.

„A római bölcs vigasztaló emlékkedését testvérem sirja felett búsongó kedves jó szülömmek ajánlom.” (L. J.)

KÖLCSEY FERENCZ valogatott prózai munkái. (Elbeszélések, beszédek sat.) Greguss Ágost bevezető-ével. Ára füzve 1 frt 40 kr. Angol kötésben 2 frt.

Országgyűlési napló, és Wesselényi védelme. Új jutányos kiadás. Ára füzve 1 frt 40 kr. Angol kötésben 2 frt.

GREGUSS ÁGOST tanulmányai. Két kötet. Ára füzve 4 frt 50 kr. Angol kötésben 6 frt.

DÓCZY LAJOS. Csók Vigjáték 4 felvonásban. Az akadémia Telesi-díjjal koronázott mű. Ára füzve 1 frt 20 kr. Diszkótésben 2 frt 20 kr.

MOORE, HEINE, BURNS költeményeiből. Fordította Szász Károly. Ára füzve 2 frt. Diszkótésben 3 frt 20 kr.

BYRON, HUGO VICTOR, BERANGER költeményeiből. Fordította Szász Károly. Ára füzve 2 frt. Diszkótésben 3 frt 20 kr.

SZÁSZ KÁROLY vegyes kisebb műfordításai. Ára füzve 2 frt. Diszkótésben 3 frt 20 kr.

GÖTHE. Faust. Fordította Décsy Lajos. Diszkadás. Ára füzve 2 frt. Pompás diszkótésben. 3 frt 20 kr. Diszkótésben Kaulbach fenyekepeivel 4 frt.